

Beleidsplan inkomenszekerheid Heerlen 2026-2029

Voorwoord

“Het leven is als een dun koord waarover we balanceren, met slechts een evenwichtsstok in onze handen. Is die stok te kort dan neemt het risico op een val in het vangnet toe. Om dit te voorkomen reiken we elkaar een langere stok aan. Dit biedt meer houvast en meer zekerheid.”

Wij willen als gemeente dichter bij onze inwoners staan. Dat doen we vanuit betrokkenheid, de wil om te werken aan vertrouwen en door middel van een integrale aanpak. Dat heeft ons er toe doen besluiten een andere koers te varen om te komen tot gedragen beleidsvorming. Daarom hebben we de hulp ingeroepen van inwoners, vrijwilligers en professionals. Door middel van interactieve sessies, verdeeld over meerdere rondes, hebben zij een belangrijke bijdrage geleverd aan de invulling van dit beleidsplan.

De geleverde input heeft uiteindelijk geleid tot drie kernthema's: het verbeteren van de communicatie, het intensiveren van de samenwerking en het inzetten op een vroegtijdige- en duurzame aanpak. Deze kernthema's hebben geleid tot een nieuwe beleidsvisie met speerpunten/beleidsaccenten, waaruit actiepunten zijn voortgekomen. Deze actiepunten zullen nader worden uitgewerkt in een separaat op te leveren uitvoeringsplan, hetgeen gepland staat voor 2026.

De concrete actiepunten zijn initiatieven die wij de komende jaren gaan uitvoeren. Zo willen wij in Heerlen armoede verzachten en voorkomen. Dat kunnen wij echter niet alleen. Hiervoor hebben wij de hulp van iedereen in de stad nodig. Door de buurten in te gaan, naast de inwoner te staan en écht te luisteren, werken we samen toe naar zekerheid als vertrekpunt.

Ervaringsverhaal

Bart (40 jaar)

Bart is fulltime huisvader. Na zijn scheiding is hij ziek geworden. Een burn-out belette hem om te werken en vroeg daarom noodgedwongen de gemeente om financiële ondersteuning. Ook kreeg hij hulp van Jeugdzorg bij de zorg over zijn twee kinderen. Nu ontvangt hij hulp van Buurteams Heerlen en Jens. Vanwege de huwelijkse schulden vroeg hij ook bewindvoering aan. Vanaf het moment dat hij na de scheiding weer zelfstandige woonruimte kreeg, gaat het met hem bergopwaarts. Zo is hij na bemiddeling vanuit de gemeente bij de Bovengrondse Vakschool (BVS) terechtgekomen. Hier werkt hij een paar uur per week als projectleider 3D.

De bijstandsuitkering ziet Bart als een hulpmiddel waarvoor hij een tegenprestatie wil leveren. Het krijgen van een uitkering betekent voor hem en de kinderen rust, zekerheid en stabiliteit. Zijn doel is om, als de kinderen meer zelfstandig zijn, vast werk te krijgen. Geleidelijk aan gaat hij meer uren werken in de BVS. Bart krijgt nog een jaar hulp en dan stopt de bewindvoering.

Bart: “Ik ben heel zuinig, drink niet, rook niet, feest niet. De gemeente Heerlen heeft voor de kinderen veel extra regelingen waardoor wij het redden.”

Reflectie op het ervaringsverhaal

De bijstand is een noodzakelijk vangnet. In het geval van Bart heeft dit gezorgd voor rust, zekerheid en stabiliteit voor hem en zijn kinderen. Die bestaanszekerheid is cruciaal: pas als de basis op orde is ontstaat er ruimte om te herstellen, vooruit te kijken en stappen te zetten richting participatie en werk.

Het traject bij de BVS laat zien hoe perspectief eruit kan zien. Hier krijgen mensen zoals Bart de kans om hun talenten te benutten, werkritme op te bouwen en vertrouwen terug te winnen. Bart laat zien hoe ontwikkeling stap voor stap kan verlopen. Zijn verhaal onderstreept het belang van maatwerk: een stevig sociaal vangnet in combinatie met betekenisvolle ontwikkelplekken.

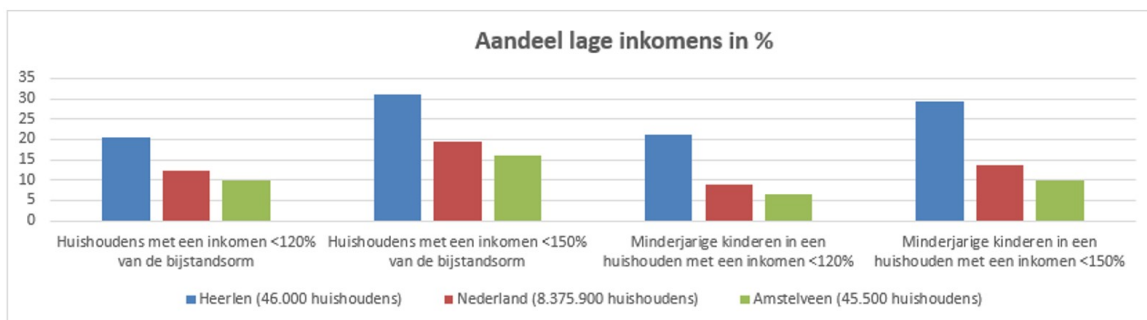
Inleiding

Bestaanszekerheid vormt mede de basis van een menswaardig bestaan. In Heerlen staan we als gemeente voor die zekerheid. Dat betekent onder andere een toereikend inkomen, een dak boven het hoofd, toegang tot zorg en kansen om mee te doen in de samenleving. We zien dat bij een grote groep Heerlenaren deze basis onder druk staat. Mensen hebben te maken met bestaansonzekerheid. De huidige economische tijdsgeest en de landelijke politieke keuzes helpen ons voornamelijk onvoldoende om het tij te keren. Daarom is het aan ons om perspectief en richting te bieden. Zo zetten we in Heerlen een belangrijke stap vooruit.

Meer dan cijfers: impact op mensenlevens. Inkomensproblematiek heeft invloed op alle andere leefgebieden. Het grijpt in op de levens van mensen. Denk aan verhalen van ouders die hun kinderen geen verjaardagscadeautje kunnen geven. Of van jongeren die met een lege maag naar school gaan en van ouderen die moeten kiezen tussen het aandraaien van de verwarming of het koken van eten. Armoede is meer dan alleen financiële nood: het leidt ook tot sociale uitsluiting, stress, gezondheidsproblemen, verminderde ontwikkelkansen en keuzes op de korte termijn. Wie dagelijks bezig is met overleven, komt niet toe aan het werken aan een betere toekomst.

Een stevige uitdaging

De cijfers zijn duidelijk. Heerlen telt op 1 januari 2025 87.522 inwoners, verdeeld over 46.072 huishoudens. Het aantal Heerlenaren dat moet rondkomen van een laag inkomen is groot, zoals te zien in onderstaande tabel. Het verschil ten opzichte van het landelijk gemiddelde is groot. Dit inkomensverschil wordt nog groter wanneer deze variabelen worden vergeleken met een gemeente met een vergelijkbaar aantal huishoudens, zoals Amstelveen.

Bron: CBS Statline

Nagenoeg 1 op de 10 huishoudens ontvangt een bijstandsuitkering. Dat is meer dan twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. En ook de afhankelijkheid van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ligt beduidend hoger: in Heerlen is dit ruim 1 op 12, in Nederland 1 op 22. Het gemiddeld besteedbaar inkomen in Heerlen is hierdoor laag en bedraagt slechts 42.600 euro per jaar. Dit is 13.000 euro lager dan het gemiddelde in Nederland.

Uit bovenstaande blijkt dat het aantal kinderen dat in Heerlen opgroeit in een gezin met een laag inkomen meer dan twee keer zo hoog is als in de rest van Nederland. Kinderen die opgroeien in armoede hebben een verhoogd risico op leerachterstanden, gezondheidsklachten en sociale isolatie. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat armoede vaak van generatie op generatie wordt doorgegeven. Dit betekent dat er sprake is van een vicieuze cirkel die we moeten doorbreken.

Ook zien we dat het percentage mensen met een geregistreerde, problematische schuld in Heerlen ook fors hoger ligt dan in de rest van het land. Dit bevestigt nogmaals dat de positie van de Heerlenaar ten opzichte van haar landgenoten broos is.

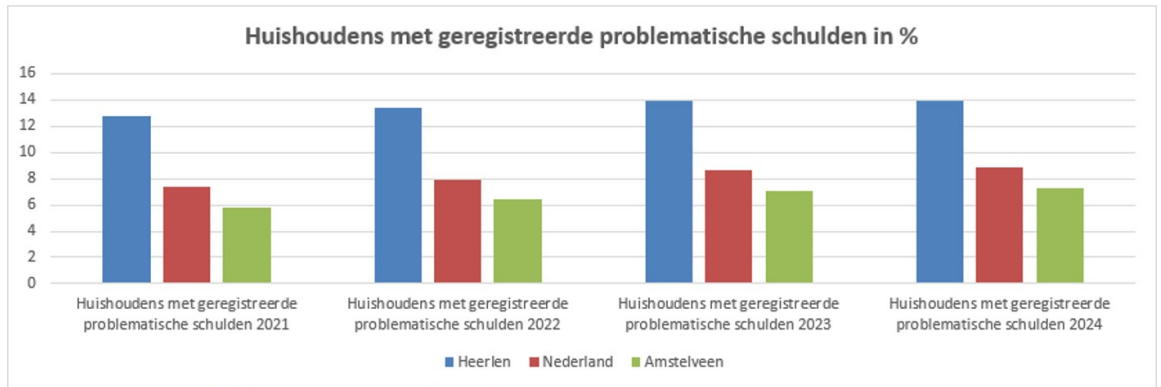
Hoopvolle ontwikkelingen en sterke fundamenten

Ondanks de enorme opgaven is er in Heerlen reden tot optimisme. Zo zien we een toename van het gebruik van veel van onze voorzieningen. Ook constateren we een dalende trend van inwoners die een beroep doen op een bijstandsuitkering. De ingezette lijn van ons sociaal beleid begint zodoende zijn vruchten af te werpen.

Daarnaast biedt het aanwijzen van Heerlen-Noord als focusgebied voor het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid nieuwe mogelijkheden. Door de (financiële) aandacht zijn we beter in staat om langdurig in te zetten op het bestrijden van armoede en het doorbreken van de vicieuze cirkel.

Van verzachten naar voorkomen

Wij willen dat alle Heerlenaren opgroeien en leven in een gezonde en veilige woon- en leefomgeving. Vanuit deze visie staan wij voor de financiële bestaanszekerheid van onze inwoners. Daarom bieden wij inkomensondersteuning en hulp aan inwoners die dat nodig hebben. Het is onze ambitie om de komende jaren meer in te zetten op interventies waarmee we armoede niet alleen verzachten, maar ook voorkomen. Zo maken wij het mogelijk dat iedereen zich kan ontwikkelen en naar vermogen kan deelnemen aan de samenleving. Kinderen en jongeren hebben hierbij onze prioriteit. Zo werken we samen toe naar *zekerheid als vertrekpunt*.

Bron: dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld

Ervaringsverhaal

Rik (19 jaar)

Na de vechtscheiding van zijn ouders, ging Rik op zijn dertiende het huis uit. Sindsdien is hij op zoek naar een eigen plek om te wonen. Na vele omzwervingen slaapt hij nu noodgedwongen in de crisisopvang. Door het gedrag van zijn kamergenoot voelt hij zich niet altijd veilig en slaapt hij slecht.

Rik heeft de havo niet afgemaakt en leeft momenteel van een ziektebewaking. In het voorjaar is de diagnose ADHD vastgesteld bij Rik. Hij is voetbaltrainer voor de jeugd en daarom 's avonds vaak op de voetbalclub te vinden. Een zorginstelling voor

jongeren heeft hem een leerwerktraject aangeboden om zo ambulant jongerenwerker te worden. Maar hij heeft geen rijbewijs waardoor hij minder inzetbaar is. Hierdoor zou hij te weinig gaan verdienen om zelfstandig te gaan wonen. De rijlessen kan hij niet betalen omdat hij onder beschermingsbewind staat. Ook heeft Rik een aantal schulden die hij wil terugbetalen. Hij leeft nu van 40 euro per week.

Rik: "Ik wil graag gewoon een rustig leventje; een plekje voor mij zelf, een stabiele baan. Huisje, boompje, beestje"

Reflectie op het ervaringsverhaal

De situatie van Rik laat zien hoe ontwricht- tenddakloosheid op jonge leeftijd kan zijn. Het onderstreept het belang van tijdige ondersteuning en het bieden van perspectief. Zijn maatschappelijke betrokkenheid laat zijn veerkracht zien.

Zijn verhaal kent een goed einde. Gerichte ondersteuning, maatwerk en inzet van ketenpartners hebben inmiddels geresulteerd in een eigen woning voor Rik. Dat is een cruciale stap voor stabiliteit, veiligheid en zelfstandigheid. Daar staan wij als gemeente voor. Jongeren hebben onze prioriteit en wij doen er alles aan om te voorkomen dat problemen uitgroeien tot dakloosheid, schulden of uitval uit het onderwijs.

Dicht bij onze inwoners

"Praat met mij, niet over mij." – Jennifer (35)

Wij vinden het belangrijk om goed te communiceren en vooral om goed te luisteren naar onze inwoners. Hiervoor is een persoonlijke benadering noodzakelijk. Een benadering zonder oordeel, omdat we in Heerlen naast onze inwoners staan. Maar communiceren is meer dan alleen zenden en ontvangen. Het gaat ook over verbinden. Daarom werken wij samen met onze inwoners, vrijwilligers en professionals aan effectievere en toegankelijke communicatievoorzieningen.

Begrijpelijke informatie, praktische voorlichting en ondersteunende tools dragen bij aan het bieden van inkomenszekerheid. Het maakt onze voorzieningen zichtbaarder, toegankelijker en draagt bij aan wederzijds begrip. Door écht te luisteren, zonder oordeel, kunnen we beter inzetten op maatwerk en voorkomen we dat onze regelingen en voorzieningen onbenut blijven.

Het doel van Heerlen is ook het verbeteren van de toegankelijkheid, actualiteit en relevantie van informatie voor en door onze inwoners. Daarnaast willen we blijvende deelname aan onze samenleving bevorderen en gemeenschapszin vergroten. Wij betrekken ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties hierbij actief. Zij helpen ons scherp te blijven op wat werkt en wat niet.

Wat gaan we doen?

1. We zetten ons actief in voor adequate voorlichting;
2. We verbeteren de inzet en toegankelijkheid van onze mediakanalen en tools;
3. We versterken het contact met mensen en organisaties die de sociale cohesie bevorderen;
4. We onderzoeken nieuwe initiatieven die de contacten met onze inwoners verbeteren;
5. We stappen af van afstandelijke brieven, ingewikkelde termen en de zakelijke toon in onze communicatie;
6. We betrekken collega's actief bij onze aanpak;
7. We evalueren onze inzet structureel en tijdig;

Opdracht 1

We faciliteren en organiseren voorlichtingen over geldzaken voor onder andere inwoners en ketenpartners. Deze voorlichtingen worden aangeboden op laagdrempelige en toegankelijke locaties, zoals scholen, buurtpunten en bibliotheken, met als doel het vergroten van financiële kennis en bewustwording.

Opdracht 2

Met de Stadskrant, het blad Plussen en Minnen, het boekje Steuntje in de Rug, onze social media kanalen en diverse praktische tools bieden wij actuele en toegankelijke informatie over belangrijke ontwikkelingen en regelingen. Deze communicatie zetten wij strategisch en doelgericht in, zodat de informatie terecht komt bij inwoners en organisaties die hier het meeste baat bij hebben.

Opdracht 3

Om het onderlinge contact te versterken, gaan we regelmatig in gesprek met vrijwilligers en professionals om knelpunten te signaleren en te bespreken. Daarbij stemmen we uitvoering en beleid zo goed mogelijk op elkaar af. Op deze manier zorgen we samen voor een zo effectief en passend mogelijke ondersteuning.

Opdracht 4

Om het contact met onze inwoners te verbeteren, laten we ons inspireren door bewezen effectieve methodieken, zoals de 'er-op-af-aanpak'. Daarnaast versterken we de samenwerking met andere beleidsterreinen, zoals duurzaamheid, wonen en zorg, door actief bruggen te bouwen en integraal te werken.

Opdracht 5

Om onze communicatie persoonlijk, begrijpelijk en toegankelijk te maken, communiceren we zoveel mogelijk op B1-taalniveau. Daarnaast benutten we de kennis van leespanels en ervaringsdeskundigen om onze boodschappen beter aan te laten sluiten bij de leef- en denkwereld van onze inwoners.

Opdracht 6

We betrekken onze interne collega's actief bij de uitvoering van dit beleidsplan. Daarom organiseren we regelmatig interactieve sessies waarin we het belang van samenhang tussen verschillende beleidsterreinen benadrukken en de vertaalslag van beleid naar uitvoering versterken. Zo vergroten we de betrokkenheid, kennisdeling en effectiviteit van onze gezamenlijke uitvoering.

Opdracht 7

Door structureel en tijdig samen met inwoners, ervaringsdeskundigen en professionals te evalueren, kunnen we onze aanpak snel bijsturen wanneer iets niet blijkt te werken. Op deze manier blijft dit beleidsplan een gezamenlijk gedragen en beweeglijk plan, dat aansluit bij de behoeften en ervaringen van iedereen die erbij betrokken is.

Samen sterk voor inkomenszekerheid

"Iedereen is zo bezig met de papierkraam op orde te krijgen, dat de mens waarover het gaat en alle gevolgen die daar voor die persoon en zijn of haar gezin uit voortvloeit worden vergeten." - Ferry (51 jaar)

In Heerlen geloven we dat je door samen te werken verder komt. Samenwerking zoeken met inwoners, vrijwilligers en professionals zorgt voor verbinding. Zo kunnen we gebruik maken van buurtverenigingen en al bestaande netwerken, waarmee we de toegang tot onze voorzieningen verbeteren. Door te kijken naar alle leefgebieden van inwoners met een hulpvraag, signaleren we problemen eerder en verwijzen we door waar nodig. Zo bevorderen wij de integrale aanpak.

We zorgen ervoor dat de basis van inkomenszekerheid op orde is. Onze overtuiging is dat iedereen in Heerlen de beschikking moet hebben over gepaste kleding, voldoende en gezond eten, een ingericht

huis, een betaalbare energierekening en juridische hulp. Daarom brengen we (problematische) schulden eerder in beeld, verlagen we de drempel om hulp te vragen en lossen we problemen op. Ook helpen we Heerlenaren financieel, zodat zij kunnen blijven deelnemen aan onze samenleving.

Door onze beleidsvrijheid zo goed mogelijk te benutten, kunnen we onze ondersteuning zo breed mogelijk toepassen, afgestemd op de leefwereld van iedereen die een steuntje in de rug nodig heeft. Zo kunnen we ook beter vormgeven aan onze gezamenlijke ambitie om op korte termijn een bijdrage te leveren aan het bestrijden van armoede onder jongeren en gezinnen met kinderen. Vaste samenwerkingspartners, zoals het Nationaal Programma Heerlen Noord, het Jeugdfonds Sport- en Cultuur, Stichting Leergeld, het Jeugd Educatie Fonds en Stichting Jarige Job helpen ons hierbij.

Wat gaan we doen?

8. We werken actief aan het verbeteren van de samenwerking en relatie tussen schuldhulpverlening en beschermingsbewind;
9. We werken actief aan het verbeteren van de samenwerking en relatie tussen schuldhulpverlening en de zorg;
10. We geven prioriteit aan kwetsbare groepen.
11. We stellen de mens centraal binnen onze aanpak.
12. We nemen actief deel aan het opzetten en borgen van een effectief signaleringsnetwerk;
13. We werken samen met (lokale) partners aan een zo goed mogelijke ondersteuning.

Opdracht 8

Om de samenwerking tussen schuldhulpverlening en bewindvoerders te verbeteren, intensiveren we het onderlinge contact en stemmen we onze werkzaamheden beter op elkaar af. We vernieuwen het convenant en maken duidelijke afspraken over ieders rol en verantwoordelijkheden, zodat inwoners met schulden sneller en beter worden ondersteund.

Opdracht 9

Om de samenwerking tussen schuldhulpverlening en de zorg te verbeteren, intensiveren we het contact met zorgprofessionals, zoals huisartsen, praktijkondersteuners GGZ en verloskundigen. We maken duidelijke afspraken over signalering, doorverwijzing en samenwerking, zodat inwoners met geldzorgen eerder en beter worden ondersteund.

Opdracht 10

Om kwetsbare inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen, benutten we de beschikbare beleidsruimte maximaal. We stemmen onze dienstverlening af op verschillende doelgroepen en zetten in op duurzame ondersteuning. Dit doen we door interessante initiatieven, zoals 'Moeders met dromen', het Bouwdepot, 'IPTA', 'Kansfonds' en 'Budgetcoaching op Maat' actief te onderzoeken. Waar mogelijk gaan we samenwerken aan en zetten we deze gericht in.

Opdracht 11

Om de mens centraal te stellen, leggen we in de uitvoering nadruk op de toepassing van passende methodieken. Reeds succesvolle aanpakken zoals de 'doorbraakmethode' en 'omgekeerde toets' worden doorgezet. Daarnaast wordt de methodiek 'Maatschappelijk Meedoen Budget' naar voorbeeld van de gemeente Wageningen verkend, evenals de mogelijkheid om uitbetalingsdata beter af te stemmen op het reguliere betalingsverkeer. Onze dienstverlening is stress-sensitief: we werken empathisch, verlagen de drempel om hulp te vragen en stellen ons dienstbaar op, zodat inwoners zich gezien en ondersteund voelen. Dit doen we onder andere door het aantal automatische toekenningen te vergroten.

Opdracht 12

We zetten actief in op voorlichting over signalen van armoede en schulden en ondersteunen lokale partners met praktische handvatten. Zo kunnen zij deze signalen eerder herkennen en tijdig doorverwijzen, waardoor inwoners sneller de juiste hulp krijgen en beter worden ondersteund.

Opdracht 13

Na het ontvangen van signalen over armoede of schulden handelen we snel en passend. Samen met (lokale) partners bieden we directe ondersteuning, zoals schuldhulp, budgetcoaching of praktische hulp bij dagelijkse kosten, om problemen te verzachten, te stabiliseren en waar mogelijk op te lossen. Zo voorkomen we dat inwoners in schrijnende situaties terechtkomen en zorgen we dat zij tijdig de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Voorkomen en volhouden

“Ga naar de wijken en luister naar buurtverenigingen. Dat zijn de ogen en oren van de buurt.” – Amy (43 jaar)

In Heerlen willen we armoede voorkomen. Een vroege inzet is daarbij van essentieel belang. Door in een vroeg stadium signalen te herkennen – of het nu gaat om een huurachterstand, een lege koelkast of stress bij kinderen – en daarop te handelen, kunnen we sneller, menselijker en effectiever ondersteunen. Wij focussen hierbij op een mensgerichte aanpak gebaseerd op vertrouwen. Dit betekent minder bureaucratie en meer betrokkenheid door vaker met elkaar in gesprek te gaan. Door samen te werken met onze inwoners, vrijwilligers en professionals bouwen we aan een systeem dat voorkomt dat mensen (verder) in de problemen raken.

Een duurzame aanpak van armoede en schulden vraagt om meer dan tijdelijke oplossingen. Het gaat om structurele veranderingen. Door onder andere de toegang tot financiële educatie te stimuleren, werken we aan het vaardiger en redzamer maken van onze inwoners. Dat maakt preventie onze eerste pijler.

De tweede pijler is het kunnen bieden van inkomenszekerheid. Hierbij is inkomensondersteuning cruciaal: iedereen moet kunnen rekenen op een toereikend inkomen, duidelijke en toegankelijk regelingen en voorzieningen. Dat betekent: eenvoudige taal, warme overdracht en het lef om creatief te zijn als inwoners in de knel komen. Ons Heerlen is een stad waarin kansen niet afhangen van geluk, maar van gezamenlijke inzet.

We werken aan het oplossen van problemen, waardoor inwoners weer grip krijgen op hun leven, hun financiën en hun toekomst. Maar onze inzet stopt hier niet. Zo is onze hulp geen eindpunt, maar een opstap. We begeleiden mensen verder – naar werk, opleiding of andere vormen van maatschappelijke deelname – en vergroten zo ook de (financiële) redzaamheid. Samen met onze partners zetten we door, ook als het moeilijk wordt. Zo maken we onze inzet duurzaam, daadkrachtig en mensgericht. Omdat iedereen in Heerlen mee moet kunnen blijven doen.

Wat gaan we doen?

14. We maken onze processen overzichtelijker, gemakkelijker en minder bureaucratisch;
15. We hebben oog voor een warme overdracht bij personeelsverloop;
16. We houden altijd oog voor iemands innerlijke beleving;
17. We maken voorzieningen effectiever, toegankelijker en beter bereikbaar;
18. We zorgen ervoor dat niemand aan de kant hoeft te staan en dat iedereen mee kan doen aan de maatschappij;
19. We zetten in op financiële educatie.

Opdracht 14

We verlagen actief drempels in onze dienstverlening. Daarom zetten we vol in op het ontwikkelen van een integrale toegang. Hier kunnen inwoners op één plek terecht voor verschillende vragen rondom inkomen en schulden, maar ook over zorg, veiligheid, onderwijs en wonen. Hierbij wordt maximaal ingezet op het ‘ontschotten’ van de verschillende domeinen en wordt problematiek integraal benaderd. De gemeente gaat hiervoor letterlijk de wijken in en nog vaker aande keukentafel zitten. Inwoners krijgen een bekend en vertrouwd aanspreekpunt, waardoor zij sneller en gemakkelijker toegang krijgen tot de ondersteuning die zij nodig hebben. Hierdoor gaat ‘van het kastje naar de muur’ tot de verleden tijd behoren.

Opdracht 15

Om te voorkomen dat kwetsbare inwoners hun verhaal onnodig vaak moeten herhalen belangrijke informatie verloren gaat, werken we aan een systematiek voor het zorgvuldig overdragen van dossiers. Zo zorgen we ervoor dat alle belangrijke informatie beschikbaar blijft en inwoners beter worden geholpen.

Opdracht 16

De menselijke toon is nog niet altijd leidend, maar is vaak wel begrijpelijk. Door aandacht te besteden aan iemands innerlijke beleving kunnen we beter maatwerk leveren. Daarom onderzoeken we manieren om deze belevingen actief een plek te geven binnen onze dienstverlening, zodat inwoners zich beter gehoord en ondersteund voelen.

Opdracht 17

Samen met onze (lokale) partners bouwen wij aan een gezamenlijke beweging tegen armoede, waarin iedere organisatie vanuit haar eigen kracht en betrokkenheid bijdraagt. Vanuit deze samenwerking onderzoeken wij de mogelijkheid voor het centraliseren van passende huisvesting voor armoedestichtingen. Door voorzieningen samen te brengen, willen wij ondersteuning dicht bij mensen organiseren, zichtbaar aanwezig zijn in de wijken en ervoor zorgen dat inwoners zich sneller gezien, gehoord en geholpen voelen.

Opdracht 18

We vinden het belangrijk dat iedereen in Heerlen kan blijven meedoen. Daarom verstrekken we vergoedingen voor deelname aan sport- en culturele activiteiten en stimuleren we het gratis gebruik van het openbaar vervoer. Zo zorgen we dat inwoners gelijke kansen hebben om actief deel te nemen aan de samenleving.

Opdracht 19

Om financiële educatie te stimuleren, bieden we scholen en andere instellingen materialen en informatie aan waarmee mensen weerbaarder worden in hudgetzaken. Zo vergroten we het bewustzijn over financiële onderwerpen en dragen we bij aan het doorbreken van het taboe rondom armoede.

Ervaringsverhaal

Jeroen (40)

Jeroen heeft ADHD, is hoogbegaafd en hoogsensitief. Een lastige combinatie, die in zijn geval tot problemen zoals drugsgebruik en gevangenisstraf hebben geleid. In het kader van een taakstraf werkt hij nu bij een locatie van Mondriaan. Sinds kort woont hij in Heerlen, waar hij een nieuwe start hoopt te maken. Hij heeft nu de juiste medicatie en wil als ervaringsdeskundige bij de cliëntenraad van Mondriaan zijn ervaringen delen om anderen te helpen.

Hij stoort zich aan het gemak waarmee de jeugd via Klarna op krediet kan kopen en schulden maakt. Zo is het ook bij hem begonnen toen hij op zijn 18e een lening afsloot.

Jeroen heeft altijd hard gewerkt maar heeft ook vaker een beroep moeten doen op financiële bijstand van de gemeente. Daarnaast staat hij al zo'n 13 jaar onder bewind en heeft hij ook een mentor. De last van een grote schuld drukt zwaar op zijn schouders. Hij kan zich niet voorstellen hoe hij het zonder bijstand zou moeten redden.

Jeroen: "De steun die ik krijg vanuit de Reclassering, Mondriaan, de bewindvoerder, de mentor en de Voedselbank is allemaal heel fijn en geeft mij rust"

Reflectie op het ervaringsverhaal

De Voedselbank speelt in het verhaal van Jeroen en dat van vele anderen een on- misbare rol. Niet als structurele oplossing, maar als tijdelijk ondersteuningsmiddel dat voorkomt dat financiële zorgen verder oplopen waardoor iemand letterlijk zonder eten komt te zitten. Dit zou nooit zo mogen zijn. Wij zijn dan ook dankbaar voor alle noodhulpinitiatieven binnen onze stad die inwoners met acute problemen helpen.

De intensieve samenwerking tussen de verschillende partijen is van groot belang. De gelijktijdige hulp van reclassering, zorg en bewindvoering geeft Jeroen ruimte om toe te werken naar stabiliteit, een betere gezondheid, meer zelfregie en toekomst- perspectief. Tot slot vinden wij het mooi om te zien hoe deze samenwerking Jeroen ook motiveert om zijn ervaringen te delen met ons en anderen.

Financiën

In Heerlen maken we ieder jaar geld vrij voor inkomenszekerheid. Hieronder vallen het armoedebeleid, inkomensondersteuning en schuldhelpverlening. In 2025 is dit ongeveer 15% van de Heerlense begroting. Een gedeelte van dit bedrag verstrekken wij rechtstreeks aan onze inwoners. Denk hierbij aan de algemene bijstand, bijzondere bijstand en individuele inkomensvoorschot. Het andere gedeelte landt via subsidies bij verschillende organisaties.

Het doelgericht verstrekken van subsidies ten behoeve van kinderen die opgroeien in armoede heeft onze prioriteit. In 2025 bedroeg de totale bijdrage van de gemeente Heerlen aan verschillende maatschappelijke organisaties specifiek gericht op kinderarmoede 1.295.000 euro. Dit betreft financiële ondersteuning aan organisaties zoals Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Daarnaast verstrekken wij subsidies aan organisaties die een bijdrage leveren aan het verbeteren van de inkomenszekerheid van onze inwoners. Dit bedroeg in 2025 in totaal 510.000 euro.

Monitoring, Evaluatie en Uitvoeringsplan

De kwaliteit en resultaten van dit beleidsplan worden op verschillende niveaus gemonitord en geëvalueerd. Binnen de reguliere Planning & Control-cyclus gebeurt dit via periodieke managementrapportages en de jaarrekening, waarvan de gemeenteraad een afschrift ontvangt met de belangrijkste prestaties. Daarnaast vindt doorlopend evaluatie plaats in samenwerking met alle betrokken partijen die bijdragen aan de inkomenszekerheid van onze inwoners, onder andere via periodieke bijeenkomsten.

Het uitvoeringsplan Zekerheid als Vertrekpunt dat in 2026 zal worden opgeleverd vormt een wezenlijk onderdeel van dit beleidsplan. Dit uitvoeringsplan biedt een gedetailleerde uitwerking van de beoogde resultaten, borgingsmaatregelen, samenwerkingsvormen en specifieke aandachtspunten zoals schuldhulpverlening aan gezinnen met minderjarige kinderen. Het schetst concrete stappen, planning, verantwoordelijkheden en doelen die nodig zijn om dit beleid effectief en doelgericht uit te voeren. De wijze waarop monitoring en evaluatie plaatsvinden, inclusief prestatie-indicatoren en verantwoordingsmomenten, wordt hierin nader uitgewerkt.